

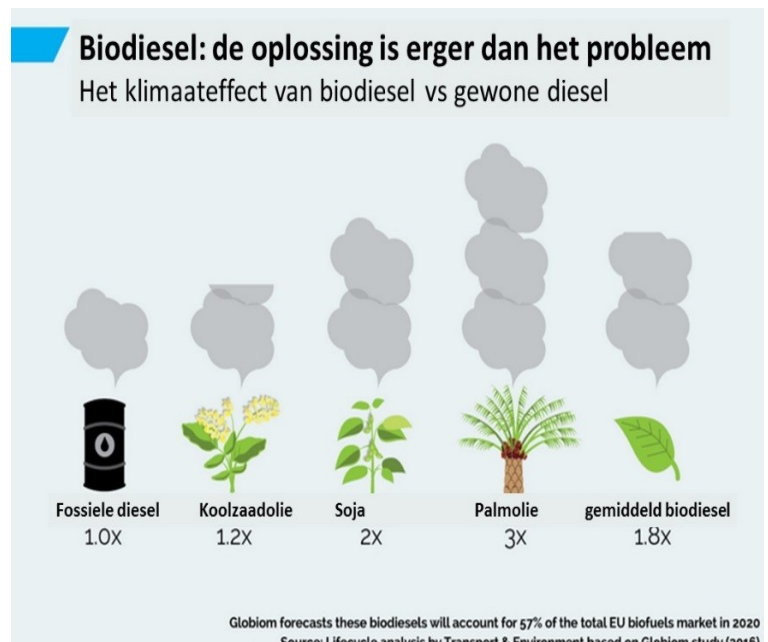
Geen verplichting tot vervuilende palmolie in je tank

De Nederlandse regering stelt een wijziging van de wet milieubeheer voor waardoor Nederlandse automobilisten verplicht worden vervuilende palmolie in hun tank te stoppen. Milieudefensie wil alleen duurzame biobrandstoffen voorschrijven.

Palmolie wordt voornamelijk gewonnen op industriële wijze in megaplantages waarvoor tropisch oerwoud wordt weggekapt. Door deze manier van oliewinning stoot één liter palmoliediesel drie keer zoveel klimaatgas uit als de fossiele diesel die ze moet vervangen. En dáár was het ooit om begonnen: de Europese Unie is in 2009 biobrandstoffen gaan verplichten omdat men toen dacht dat alle biobrandstoffen beter waren voor het klimaat.

De laatste 10 jaar laat wetenschappelijk onderzoek steeds duidelijker zien dat er grote verschillen zijn. En dat sommige biobrandstoffen zelfs veel slechter zijn voor het klimaat dan fossiele brandstoffen. Onlangs werd er een omvangrijk onderzoek in opdracht van de Europese Commissie gepubliceerd dat dit beeld niet alleen bevestigde, maar versterkte.

Palmolie en ook andere biodiesels scoren zo slecht in het nieuwste onderzoek voor de Europese Commissie omdat er veel beter gelet is op alle klimaateffecten.

Als tropisch oerwoud gekapt wordt zodat industriële plantages aangelegd kunnen worden komt er ook heel veel CO₂ vrij. En vaak wordt er op veenland verbouwt, wat nóg eens extra slecht is. Daarbij worden ook heel veel illegale kapmethodes gebruikt, dan worden bijvoorbeeld de oerwouden platgebrand.

De plantages worden vaak aangelegd op plaatsen waar lokale gemeenschappen sinds generaties leven van wat het oerwoud hen oplevert en van kleinschalige landbouw. En in plaats van dat de palmolieplantages hen economische voorspoed brengt, zoals hen dat vaak wordt voorgespiegeld, verliezen zij hun grond, hun levensonderhoud. Vrouwen worden daarbij vaak extra geschaad; zij draaien vaak op voor het extra werk om het gezin te kunnen onderhouden.

Steeds vaker wordt –vaak door overheden– aan grote bedrijven land verhuurd of verkocht dat zogenaamd “van niemand” zou zijn. Dan is er dus bij de aanleg van palmolieplantages sprake van landroof (*land grabbing*). De gevolgen voor de lokale bevolking zijn schrijnend, zoals John van de foto hiernaast in deze rapportage vertelt:

<https://www.youtube.com/watch?v=17OxF61PVC4>

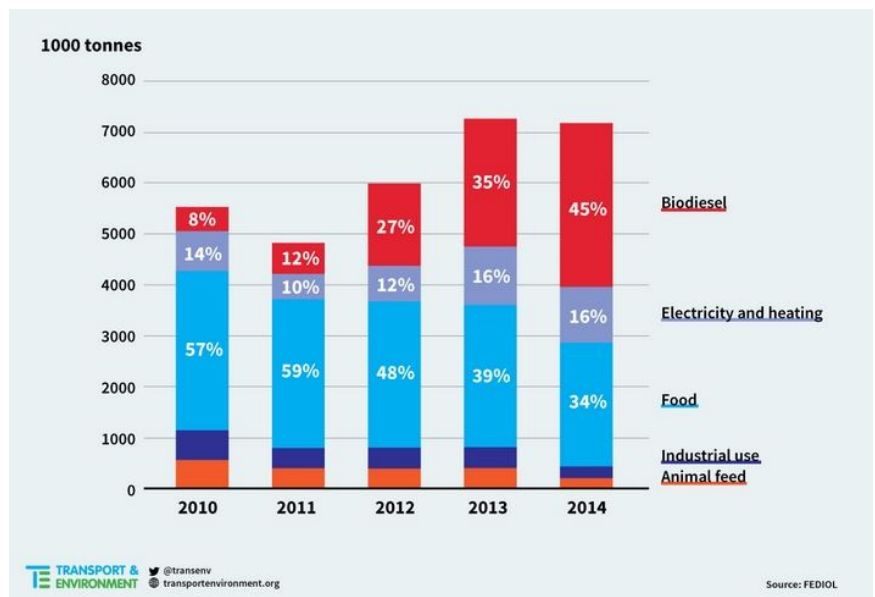

Bij landdroof wordt vaak nationale wetgeving overtreden en worden mensenrechten niet gerespecteerd. Meer informatie en voorbeelden van de schade van deze plantages voor de lokale bevolking, vindt u in verschillende case studies die zijn uitgevoerd door Milieudefensie en haar partnerorganisaties in tropische landen: <https://milieudefensie.nl/biomassa/publicaties>

De ecologische schade is onoverzienbaar. Met het verdwijnen van oerbossen gaan unieke dieren en planten voor altijd verloren.

Het gebruik van palmolie als biobrandstof drijft de vraag enorm op. In Europa heeft het gebruik als brandstof het andere gebruik enorm verdrongen.

Tegenwoordig wordt meer dan 60% van de palmolie na aankomst in Europa meteen verbrand voor de energie. Driekwart daarvan is voor auto's door de verplichte bijmenging.

De grondstoffen die gebruikt worden voor biobrandstoffen kunnen ook gebruikt worden om mensen te voeden. Naast palmolie zijn dat oliën zoals soja, zonnebloem en koolzaad. Ook mais, suikerriet en suikerbiet, graan en gerst worden gebruikt om bio ethanol mee te maken, terwijl je er ook mensen mee kunt voeden.

Al deze eerste generatie biobrandstoffen, zoals palmolie en andere eetbare oliën, zouden niet gebruikt moeten worden. In plaats daarvan moeten auto's gaan rijden op duurzame elektriciteit uit wind en zon. Zolang Europa voorschrijft dat er biobrandstof moet worden bijgemengd, moet Nederland ervoor kiezen om enkel geavanceerde biobrandstoffen toe te staan, die niet op voedsel gebaseerd zijn. Deze niet-voedsel biobrandstoffen besparen veel CO2. Ze worden bijvoorbeeld gemaakt van afval, landbouwresten (bv. graanstro), voedselresten (bv. Gebruikte frituurolie).

Nederland had tot nu toe een regeling die ervoor zorgt dat gunstige biobrandstoffen bevorderd worden, de zogenaamde dubbeltellingsregeling. Biobrandstoffen uit afval en restproducten tellen daaronder 'dubbel' ten opzichte van de biobrandstoffen uit voedsel en energiegewassen (eerste generatie biobrandstoffen). De gunstige biobrandstoffen zijn daardoor meer waard. Indien Nederland tóch besluit om biobrandstoffen van de eerste generatie toe te laten, dan is deze dubbeltellingsregeling hard nodig om tweede generatie

biobrandstoffen te kunnen laten concurreren met biobrandstof uit voedsel zoals palmolie.

De voorstellen die de regering nu doet worden voor een belangrijk deel gedreven door de wens om op een goedkope manier aan de doelstellingen van het klimaatakkoord te voldoen. Doordat op papier het klimaateffect van eerste generatie biobrandstoffen nog steeds als positief wordt beschreven wil het kabinet er veel van bijmengen want dan wordt op papier de totale uitstoot minder. Terwijl het in de praktijk juist andersom is. In Europa leidt de bijmengverplichting tot 4% extra klimaatuitstoot van de transportsector. Dat is ruwweg evenveel alsof er 12 miljoen auto's extra gaan rondrijden (www.transportEnvironment.org, 2016).

De verantwoordelijke ministers stellen voor om het aandeel biobrandstoffen dat verplicht moet worden bijgemengd meer dan 2x zo hoog te maken. En het aandeel eerste generatie biobrandstoffen zou bijna 3x zo hoog mogen worden, van 1,8% naar 5% .

Milieudefensie wil dat de regering in Europa het voortouw neemt om geen biobrandstoffen meer te gebruiken die gemaakt zijn van voedsel en landbouwgewassen. In Nederland willen we dat het gebruik van eerste generatie biobrandstoffen naar nul gaat. En dat alleen klimaatnuttige biobrandstoffen worden verplicht gesteld, zoals gebruikte frituurolie en geavanceerde biobrandstoffen. Het voorstel om de dubbelstelling te laten vervallen is een slecht idee. Om de klimaatdoelen te halen kan beter worden geïnvesteerd in het vergroten van het aandeel zuinige auto's en in de groei van daadwerkelijk duurzame bronnen zoals energie uit zon, wind, getijde etc.

Milieudefensie wil dat de voorgestelde wetswijziging wordt aangepast. Nederland moet pleiten voor echt duurzaam transport. Zolang Europa biobrandstoffen verplicht bijmengt, is er voor eerste generatie biobrandstoffen geen plaats. Dit om te voorkomen dat er belastinggeld gestoken wordt in nep-oplossingen die slecht zijn voor het klimaat. We willen niet dat de Nederlandse burgers gedwongen kunnen worden om vervuilende palmolie in hun tank te moeten stoppen en dat ook nog een keer via hun belasting te moeten betalen.

Milieudefensie is graag bereid deze reactie toe te lichten.

U kunt daarvoor contact opnemen met Ton Sledsens of Rolf Schipper bij Milieudefensie, 020-550 7300